

پژوهشکده محیط زیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

گزارش نهایی طرح با عنوان:

ارزشیابی تابآوری اقلیمی بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران

کد طرح: ۹۰۰۹۶

نام مجری طرح: دکتر علی محمد مصدق راد

اسامی همکاران طرح: دکتر علی محمد مصدق راد، زهرا عبداللهی، دکتر حسین درگاهی، دکتر عباس شاهسونی

تاریخ شروع طرح: ۱۴۰۴/۰۶/۳۱

تاریخ پایان طرح: ۱۴۰۴/۱۱/۲۵

مرکز تحقیقاتی مرتبط: مرکز تحقیقات تغییر اقلیم و سلامت

چکیده فارسی

مقدمه:

تغییرات اقلیمی، به عنوان یکی از مهمترین چالش های پیش روی سیستمهای بهداشتی، فراوانی مخاطرات طبیعی را افزایش می دهد، زیرساختهای مراقبتهای بهداشتی را تهدید میکند و تقاضا برای خدمات بیمارستانی را افزایش میدهد. در این زمینه، افزایش تاب آوری اقلیمی بیمارستانها یک ضرورت اجتناب ناپذیر برای تضمین تداوم خدمات در طول بحرانها است. هدف از این مطالعه، طراحی و اعتبارسنجی ابزاری برای ارزیابی تاب آوری اقلیمی و ارزیابی وضعیت فعلی تاب آوری اقلیمی در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران بود.

روش کار:

این پژوهش، یک مطالعه توصیفی-پیمایشی با رویکرد کمی بود که برای ارزیابی سطح تاب آوری اقلیمی بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در برابر اثرات تغییرات اقلیمی انجام شد. ابزار جمع آوری دادهها، چکلیست محقق ساختهی بود که بر اساس مبانی نظری، بررسی متون معتبر ملی و بینالمللی و مدل‌های تاب آوری اقلیمی تدوین شده بود. برای تأیید اعتبار ابزار، روایی صوری و محتوایی از طریق بررسی خبرگان ارزیابی شد. برای ارزیابی پایایی، آزمون تی مستقل انجام شد. دادهها از طریق مشاهده مستقیم، مصاحبههای نیمه ساختاریافته با پرسنل بیمارستان مربوطه و بررسی اسناد و مدارک رسمی موجود جمع آوری شدند. دادههای جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار (SPSS نسخه ۲۶) تجزیه و تحلیل شدند. از روشهای آماری توصیفی، شامل میانگین، حداکثر و حداقل مقادیر، و نمودارهای توصیفی، برای نشان دادن وضعیت هر یک از ابعاد تاب آوری اقلیمی استفاده شد.

یافته‌ها:

چک لیست نهایی نهایی شامل ۸ محرواصلی، ۲۸ زیرمحور و در مجموع ۱۳۵ گویه بود که جنبه‌های مختلف تاب آوری اقلیمی در بیمارستانها را پوشش میداد. میانگین کلی نمره تاب آوری اقلیمی در بیمارستانهای مورد مطالعه ۳،۹۲ از ۱۰ بود که نشان دهنده سطح ضعیف است. در بررسی میانگین هر یک از محورها، مشخص شد که بعد مدیریت منابع با میانگین ۴،۴۳ از 10 بالاترین امتیاز را در میان محورها کسب کرده است. پس از آن، نتایج کارکنان (۴/۱۲)، نتایج سازمانی (۴/۰۵)، مدیریت فرآیندها (۳/۷۹) و مدیریت و رهبری (۳/۴۷) در رتبه های بعدی قرار دارند. سایر محورها شامل مدیریت مشتریان (۳/۲۹)، مدیریت کارکنان (۲/۸۸) و نتایج مشتریان و جامعه (۲/۷۹) کمترین میانگین امتیازات را به خود اختصاص داده‌اند که بیانگر ضعف قابل توجه این ابعاد در اغلب بیمارستانها است.

نتیجه‌گیری:

افزایش تاب آوری اقلیمی بیمارستانها نیازمند تقویت همزمان ظرفیتهای ساختاری، مدیریتی، انسانی و فرهنگی است. ابزار توسعه یافته در این مطالعه، با ساختار جامع و بومی شده خود، پتانسیل بالایی را برای ارزیابی وضعیت تاب آوری اقلیمی و شناسایی حوزه های قابل بهبود نشان میدهد. یافته ها میتواند به سیاستگذاران سلامت در طراحی برنامه های پیشگیرانه و تقویت ظرفیتهای بیمارستان در مواجهه با تغییرات اقلیمی کمک کند.

کلمات کلیدی: بیمارستان، تغییرات اقلیمی، تاب آوری اقلیمی، چک لیست